

AMNESTY

INTERNATIONAL

6859.
P. 00.00

**VÝROČNÁ SPRÁVA 2017
AI SLOVENSKO**

Milí priatelia a priateľky,

V čase uzávierky tejto výročnej správy sa rozhoduje, aká táto krajina bude. No táto otvorená otázka nad nami visí dlhšie, prinajmenšom po celý rok 2017. Pripravovali sa Slovensko na cestu okliešťovania slobody médií a zásahov do ústavy, ktoré uľahčia vládnej moci porušovať ľudské práva? Na to, ako budeme nasledovať súčasné Maďarsko alebo Poľsko? Budeme tou krajinou, ktorá nakoniec umožní vznik kompaktného autoritárskeho bloku uprostred Európy a prispějeme k tomu, že celá Európa sa zosunie týmto smerom? Alebo bude Slovensko krajinou, v ktorej médiá ostanú slobodné a hodnoty ľudských práv zakotvené v ústave nedotknuteľné? Ešte pre to môžeme veľa urobiť. To všetko je stále otvorené.

Pre Amnesty International Slovensko bol rok 2017 rokom, v ktorom sa naša kancelária výrazne decentralizovala a rozbehla aktivity v regiónoch. Bol to rok, v ktorom sme kontinuálne rástli. Vôbec to nebolo ľahké, prekonávať pocit márnosti a pocit, že aj tak nič nezmežeme. V tejto správe sa dočítate, čo všetko bolo pre nás v tomto roku podstatné, a prečo majú naše kroky zmysel. Pre mňa bolo asi zo všetkého najdôležitejšie počuť Igora Hudáka a jeho priateľov z osady v Moldave nad Bodvou, kde došlo k brutálnemu policajnému zásahu, ako hovorí o svojej skúsenosti a vidieť, že sú rozhodnutí stáť za svojimi právami a právom svojej komunity, aj keď tým osobne riskujú veľa. Je to precedens. Nechcú nechať so sebou zaobchádzať ako s občanmi druhej kategórie. Je na nás, väčšine, aby sme ich dokázali dostatočne podporiť. Našou úlohou je ukázať verejnosti, že ak vláda "rozvážuje ruky polícii" v

tom, ako bude môcť zaobchádzať s Rómami, tak tu nejde len o práva Rómov, ani o obyvateľov vylúčených komunit, ale o práva nás všetkých pretože v konečnom dôsledku sa policajné násilie môže ľahko začať týkať kohokoľvek.

Ale ide ešte o viac: len krajina, v ktorej sa budú môcť cítiť doma všetky menšiny, názorové, národnostné, kultúrne, rodové, krajina, v ktorej zdravotné postihnutí budú rovnako dôležití ako zdraví a v ktorej všetky deti budú mať šancu na kvalitné vzdelanie a nikto neostane uzavretý na celý život v gete osady, krajina v ktorej nikto nebude mať právo nikoho ponižovať, len taká krajina je v skutočnosti dobrá pre nás všetkých.

Roku 2017 Amnesty International zápasila s ťažkou ľudskoprávnu krízou v mnohých krajinách a v Turecku boli vo väzení aj naši osobní kamaráti a kolegovia, ľudskoprávni aktivisti, lídri tureckej Amnesty. V susednom Maďarsku sú naši kolegovia terčami priamych útokov moci na samotné fungovanie ich organizácie. V Maďarsku sa začala perzekúcia organizácií, ktoré sú financované zo zahraničných zdrojov, čiže nezávislé od miestnych pomerov. Áno, Amnesty International, tak u nás, ako v Maďarsku a mnohých krajinách, je financovaná z veľkej časti zo zahraničia: výhradne z príspevkov členov a členiek Amnesty po celom svete.

Legendárna reportérka, šéfa AI pre výskum, Anna Neistat, ktorá bola túto jeseň v Bratislave, zdôrazňuje, že sa musíme pripraviť na to, že leto ľudských práv sa skončilo. Prichádza doba ľadová a pravdepodobne nebude krátka. Vo veľkej časti sveta vrátane Európy a Spojených štátov musíme brániť aj základné ľudskoprávne normy, veci, ktoré boli ešte pred niekoľkými rokmi samozrejme. Vôbec však nie sme bez šancí: presne vieme, že to nemôžeme vzdať. A je nás na celom svete stále viac.

Marta Šimečková
Predsedníčka Správnej Rady
Amnesty International Slovensko

AMNESTY INTERNATIONAL

Amnesty International je medzinárodné hnutie ľudí, ktorí bojujú za dodržiavanie ľudských práv na celom svete. Inšpirovaná nádejou na lepší svet, Amnesty International vedie kampane, organizuje verejné akcie, zastáva sa obetí bezprávia a usiluje sa o dosiahnutie systémových zmien na úrovni štátov i medzinárodného spoločenstva.

Amnesty International mení svet a to len vďaka podpore 7 miliónov ľudí z viac ako 150 krajín. Vďaka tejto podpore je Amnesty International nezávislá od vlád, politických strán, náboženských skupín a ideológií. Neprijíma finančnú podporu od vlád a uplatňuje prísne pravidlá pre

prijímanie darov. Táto nezávislosť jej umožňuje objektívne a nezávislé získavanie údajov o porušovaní ľudských práv už viac ako 50 rokov.

Amnesty International Slovensko bola založená v roku 1994 a okamžite sa zapojila do medzinárodných aktivít a postupne začala rozvíjať svoju činnosť i na lokálne témy. Dnes Amnesty International na Slovensku vzdeláva k ľudským právam na základných a stredných školách, monitoruje stav ľudských práv, zverejňuje informácie o porušovaní ľudských práv, zapája verejnosť a úrady do ich ochrany a usiluje sa o systémové zmeny v zákonoch i praxi.

Amnesty International Slovensko sa riadi pravidlami transparentnosti, zodpovednosti a efektívnosti, ku ktorým sa zaviazali medzinárodné nevládne organizácie v Charte zodpovednosti (INGO Accountability Charter).

MENILI SME POSTOJE MLADÝCH LÚDÍ K LUĎOM NA ÚTEKU A INÝM MENŠINÁM

Hlavní vládni predstavitelia stále spájali ľudí na úteku s ohrožením bezpečnosti či „našej kultúry“. Zároveň výrazne podporovali politiku externalizácie migračnej politiky EÚ, ktorá len prehľbuje utrpenie ľudí na úteku. My sme na túto strach a nenávisť šírila rétoriku a presúvanie zodpovednosti reagovali posilnením vzdelávania mládeže na školách smerom k tolerancii. Koncom roka sme ukončili trojročný projekt „FAIR PLAY – študenti za rovnoprávnosť“, ktorého sa zúčastnilo takmer 500 mladých ľudí. Plynule na neho nadviazal projekt „Start the Change!“ financovaný Európskou komisiou. V spolupráci s 15 organizáciami z 12 krajín budeme počas troch rokov meniť postoje, kde súčasťou zmeny budú nielen mladí ľudia, ale aj pedagogický zbor. Projekt má vytvoriť aj predpoklady na vznik aktivistických skupín vo viacerých regiónoch.

BRÁNILI SME OBČIANSKU SPOLOČNOSŤ A JEDNOTLIVCOV

Rok 2017 bol výzvou pre občiansku spoločnosť v Európe. Zaznamenali sme útoky na systém ochrany ľudských práv a právneho štátu. Prvýkrát v histórii Amnesty boli naraz väznení predsa aj riaditeľka tureckej Amnesty. Rovnako Turecko pokračovalo vo svojom útoku na slobodu médií a v roku 2017 tak bolo najväčšou väznicou ľudí pracujúcich v médiách na celom svete. Za slobodu médií a obranu ľudskoprávnych aktivistov a aktivistiek v Turecku sa počas celého roka postavilo na Slovensku rekordných 5000 ľudí. Okrem desiatok infostánkov sme mobilizovali ľudí na niekoľkých verejných zhromaždeniach pred tureckou ambasádou a poskytlí médiám viac ako tucet rozhovorov o situácii v Turecku. Taner Kılıç však ku koncu roka stále ostáva vo väzení. Vaše listy však pomohli prepustiť z väzenia riaditeľku

tureckej Amnesty, Idil Eser a ďalších z „Istanbulskej 10“. Občianska spoločnosť v Maďarsku čelila nielen demagogickým rétorikou zo strany vládných predstaviteľov, ale aj legálnym zmenám s dopadom na ich aktivity. Viac ako 500 ľudí sa postavilo podpísať alebo účastou na demonštrácii proti zákonu LEXNGO2017, ktorý požaduje od mimovládnych organizácií, prijímajúcich zahraničné zdroje, aby na

NA SLOVENSKU JE NÁS VIAC

Počas roka sa rozrástla nielen bratislavská kancelária, v ktorej momentálne pracujú piati ľudia, ale rozšírili sme sa aj do regiónov. Koncom roka sme otvorili kanceláriu v Žiline, kde pôsobí koordinátor pre vzdelávanie, aktivizmus a fundraising a žilinská aktivistická skupina. V Prešove podporuje

rómsku aktivistickú skupinu prešovský koordinátor aktivizmu a fundraisingu. Podporu koordinátora fundraisingu a aktivizmu dostáva aj Košický región. Približne každé dva mesiace v roku sa kancelária Amnesty International Slovensko stretáva v rôznych mestách po celom Slovensku, kde sa okrem organizačných vecí venuje aj stretnutiam s ľuďmi, ktorí majú záujem zapojiť sa do našich aktivít.

BOJOVALI SME ZA SPRAVODLIVOSŤ PRE OBETE POLICAJNÉHO NÁSILIA

Už roky kritizujeme zlyhávanie štátu vo vyšetrovaní nepriemeraného použitia policajnej sily. Najvypuklejšie sa to prejavuje pri vyšetrovaní policajných zásahov v rómskych lokalitách. Najviac alarmujúcim je práve policajný zásah v Moldave nad Bodvou. Nielenže Ústavný súd Slovenskej republiky v auguste zamietol sťažnosť na násilie páchané samotnými policajtmi, ale vyšetrovatel dokonca obvinil šesť zbitých Rómov a Rómiek z prečinu krivého obvinenia. Z obetí, ktoré už takmer 5 rokov čakajú na spravodlivosť sa tak stávajú vinníci. Na ministerstvo vnútra, prokuratúru aj policajný zbor sme písali listy, ktoré ostali bez odozvy, či

LOBOVALI SME ZA ROVNÝ PRÍSTUP RÓMSKÝCH DEŤÍ KU VZDELANIU

Slovenskí vládni predstavitelia stále popierajú systémovú diskrimináciu rómskych detí vo vzdelávaní. Konanie zo strany Európskej komisie proti Slovensku stále prebiehalo aj ku koncu roka, systematická reforma však ostáva v nedohľadne. Ministerstvo navrhlo neefektívne novely a nepredstavilo jasnú víziu toho, ako diskrimináciu rómskych detí zastaviť a napraviť. Na niekoľkých stretnutiach s Ministerstvom školstva sme poukazovali na fakt, že pokiaľ nedôjde k priznaniu systémového problému segregácie a diskriminácie rómskych detí vo vzdelávaní, fragmentované riešenia budú so sebou prinášať riziká neúčinnosti, udržania súčasného stavu, či prípadného zhoršenia v niektorých lokalitách. Realizované či plánované riešenia stále považujeme za nedostatočné. Ministerstvo naopak vidí riešenia na miestnej úrovni, ich úspech je však závislý na vôli aktívnych jednotlivcov a jednotlivkyň. Na základe nášho celoročného monitoringu sa potvrdilo, že školy, ktorými sme sa zaoberali v našej výskumnej správe z marca 2017 neboli schopné situáciu ku koncu roka nielenže napraviť, ale v mnohých prípadoch sa diskriminácia prehĺbila. Tému sme pravidelne otvárali nielen v médiách, ale aj na verejnosti či konferenciách pre odborníkov a odborníčky. Nová aktivistická skupina pozostávajúca prevažne z Rómov a Rómiek vysvetľovala v infostánku ľuďom dôležitosť spoločného vzdelávania. Samotní Rómovia a Rómky sa tak stali advokátmi a advo-

obhovali svoje stanovisko. Rómovia a Rómky z Moldavy zbierali podpisy v komunite, v Moldave či na koncertoch, diskusiách alebo športových podujatiach v Bratislave. Našu spoločnú výzvu podpísalo viac ako 1 200 ľudí, ktorí žiadajú nielen spravodlivosť pre obeť policajného násilia v Moldave nad Bodvou, ale aj zriadenie nezávislej kontroly a vyšetrovania prípadných prekráčení právomoci príslušníkov policajného zboru. Po policajnom zásahu v Zborove sme sa s obetami okamžite stretli na mieste činu, aby sme im vyjadrili podporu, ale predovšetkým zabezpečili právnu pomoc cez ERRC. Vyšetrovanie bolo, aj napriek videozáznamu, jasne dokazujúcemu verziu obetí zastavené.

Začiatkom minulého roka bola odštartovaná „kampaň boja s tzv. rómskou kriminalitou“, kedy minister vnútra predstavil zámer posilniť policajné hliadky v 200 rómskych lokalitách, ktoré identifikoval na základe nám neznámej analýzy, a ktorý jasne porušuje princíp rovného zaobchádzania. Po takmer ročnom výročí od identifikácie 200 lokalít, minister vnútra spolu s policajným prezidentom predstavili už konkrétnejší návrh opatrení boja s tzv. „rómskou kriminalitou“, ktoré sú jednoznačne mierené proti rómskej etnickej skupine, sú zavádzajúce, poškodzujúce a hlavne nič neriešajú. V médiách sme počas celého roka upozorňovali na to, že namiesto nezávislého orgánu na vyšetrovanie podozrení z policajného násilia sa posilňuje policajná bezbrzdosť, čomu nasvedčovali nielen nedostatočné vyšetrovania policajného násilia, ale aj slová policajného prezidenta, ktorý plánoval „uvoľniť ruky policajtom“.

kámkami zmeny. Mladí rómski štípendisti a štípendistky sa zúčastnili nášho tréningu o segregácii rómskych detí vo vzdelávaní. Na základe desiatok telefonátov a osobných stretnutí sa nám v Žiline podarilo zabezpečiť presadenie vyhlášky, ktorá zabezpečila bezplatnú dopravu pre všetky deti v Žiline. To, že Slovensko sa za 10 rokov našej práce na ukončení segregácie nikam neposunulo sme komunikovali na konferencii venovanej vzdelávaniu. Neprestaneme, pokiaľ zodpovední nebudú vo svojich politikách a aktivitách presadzovať zásadu rovného zaobchádzania a nediskriminácie a prijímajú potrebné kroky na desegregáciu rómskych detí vo vzdelaní.

1 2
3 4

FINANČNÁ SPRÁVA

Amnesty International je členská organizácia financovaná prevažne z príspevkov individuálnych darcov a dary (90 % celkových príjmov). Aby si Amnesty International zachovala svoju nezávislosť, neprijíma na svoje kampane finančné prostriedky od vlád s výnimkou projektov zameraných na vzdelávanie k ľudským právam. Keďže sa Amnesty International pri svojej činnosti riadi princípmi transparentnosti a efektívnosti, vykonáva

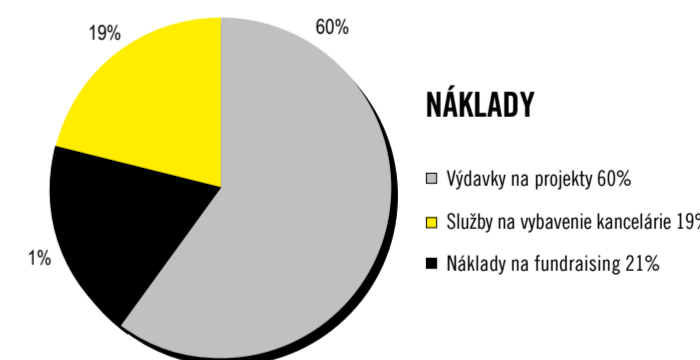
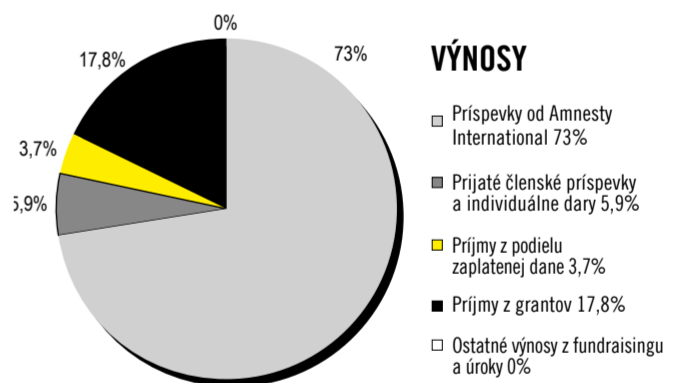
VÝNOSY	(v EUR)
1) Príspevky od Amnesty International	88000
2) Prijaté členské príspevky a individuálne dary	7138
3) Príjmy z podielu zaplatenej dane	4468
4) Príjmy z grantov	21564
5) Ostatné výnosy z fundraisingu a úroky	6
Výnosy spolu	121176

NÁKLADY	(v EUR)
1) Výdavky na projekty	69630
2) Náklady na fundraising	24308
3) Služby a vybavenie kancelárie	21478
Náklady spolu	115416
Výsledok hospodárenia za rok 2017	5760

POROVNANIE ROKOV (v EUR)	2013	2014	2015	2016	2017
Výnosy spolu	135418	116239	127387	112815	121176
z toho prijaté z AI	98063	96393	92957	87999	88000
Náklady spolu	112650	122315	117206	100671	115416
Výsledok hospodárenia	22768	-6076	10181	12143	5760

Správa k informáciám, ktoré sa uvádzajú vo výročnej správe – dodatok správy nezávislého audítora

Štatutárny orgán je zodpovedný za informácie uvedené vo výročnej správe, zostavenej podľa požiadaviek zákona o účtovníctve. Naš vyššie uvedený názor na účtovnú závierku sa nevzťahuje na iné informácie vo výročnej správe. V súvislosti s auditom účtovnej závierky je našou zodpovednosťou oboznámenie sa s informáciami uvedenými vo výročnej správe a posúdenie, či tieto informácie nie sú vo výz-

namnom nesúlade s auditovanou účtovnou závierkou alebo našimi poznatkami, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, alebo sa inak zdajú byť významne nesprávne. Posúdili sme, či výročná správa Organizácie obsahuje informácie, ktorých uvedenie vyžaduje zákon o účtovníctve. Na základe prác vykonaných počas auditu účtovnej závierky, podľa nášho názoru:

- informácie uvedené vo výročnej správe zostavenej za rok 2017 sú v súlade s účtovnou závierkou za daný rok,
- výročná správa obsahuje informácie podľa zákona o účtovníctve.

Okrem toho, na základe našich poznatkov o účtovnej jednotke a situácii v nej, ktoré sme získali počas auditu účtovnej závierky, sme povinní uviesť, či sme zistili významné nesprávne vo výročnej správe, ktorú sme dostali po dátume vydania tejto správy audítora. V tejto súvislosti neexistujú zistenia, ktoré by sme mali uviesť.

Bratislava, 4. mája 2018

Pridajte sa k Amnesty International Slovensko

Ďakujeme všetkým dobrovoľníčkam a dobrovoľníkom, členkám a členom, stážistkám a stážistom, miestnym skupinám a všetkým podporovateľkám a podporovateľom, ktorí sa rozhodli podporiť činnosť Amnesty International Slovensko finančne alebo dobrovoľníckou činnosťou.

Vaša podpora nám umožňuje naďalej pokračovať v práci v prospech ľudských práv. Dnes nás je vyše 220 členov a členiek. Pridajte sa k skupine ľudí bojujúcich za dodržiavanie ľudských práv len za 2 EUR mesačne alebo prisperte svojím voľným časom. Urobiť tak môžete na <https://amnesty.darujme.sk/68/> alebo napíšte na amnesty@amnesty.sk.

Ďakujeme, ide to len s Vami!